

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาวิจัย และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการรับชม และความพึงพอใจจากการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อศึกษาถึงลักษณะทางประชากรศาสตร์ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่รับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี พฤติกรรมการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครและเพื่อศึกษาถึงความพึงพอใจในองค์ประกอบของละครโทรทัศน์ จากการรับชมละครเกาหลีทางสถานี โทรทัศน์ฟรีทีวีของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

โดยการศึกษาวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) และใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง

ในส่วนของการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการโดยใช้การหาค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for WINDOW และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล 2 ประเภท ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) และสถิติเชิงอนุมาน (Interferential Statistics)

สรุปผลการศึกษา

ตอนที่ 1 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของกลุ่มตัวอย่าง

จากตารางที่ 4.1 – 4.5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 400 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 275 คน คิดเป็นร้อยละ 68.7 และเพศชาย จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 31.3 มีอายุ 26 – 35 ปี จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0 การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 296 คน คิดเป็นร้อยละ 74.0 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนหรือห้างร้านหรือธนาคาร จำนวน 266 คน คิดเป็นร้อยละ 66.5 และมีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน 10,001 - 20,000 บาท จำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 37.8

ตอนที่ 2 พฤติกรรมการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี

จากตารางที่ 4.6 – 4.8 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับชมละครเกาหลีนานๆ ครั้ง หรือไม่แน่นอน จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 45.2 มีระยะเวลาในการรับชมละครเกาหลีมากกว่า 1 ชั่วโมง จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41.0 ติดตามชมละครเกาหลีมาเป็นเวลา 1-2 ปี จำนวน 149 คน คิดเป็นร้อยละ 37.2 ละครเกาหลี 5 อันดับแรกที่กลุ่มตัวอย่างรับชมทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี ได้แก่ Dae Jang Geum (แดจังกึม) จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 10.57 รองลงมาคือเรื่อง Full House (สะอูดรัก...ที่ปักใจ) จำนวน 185 คน คิดเป็นร้อยละ 8.15 My Girl (รักหมดใจ ยัยกะล่อน) จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 7.35 Princess Hours (เจ้าหญิงวุ่นวายกับเจ้าชายเย็นชา) จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 6.69 Seo Dong Yo (ซอดองโย) จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 5.72 โดยที่กลุ่มตัวอย่างได้รับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีประมาณคนละ 13 – 14 เรื่อง ส่วนสาเหตุที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างในเขตกรุงเทพมหานครรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีมากที่สุด คือ นักแสดงนำ จำนวน 1,177 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 19.90 รองลงมา คือเค้าโครงเรื่อง (Plot) ลำดับเหตุการณ์ จำนวน 975 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 16.48 แนว/ประเภทของเรื่อง จำนวน 934 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 15.79 ลำดับต่อมา คือ บทละคร (Script) จำนวน 801 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 13.54 และบุคลิกของตัวละคร จำนวน 569 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 9.62 ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจในองค์ประกอบละครโทรทัศน์จากการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ในส่วนของแนวของเรื่อง หรือประเภทของเรื่องกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในละครประเภทตลกรักโรแมนติก (Romantic Comedy) มากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 4.03 ซึ่งจัดอยู่ในระดับสูง รองลงมา คือ ละครประเภทตลกรักกระจุกกระจิม (Sentimental Comedy) คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.92 ซึ่งจัดอยู่ในระดับสูง และอันดับที่ 3 คือ ละครประเภทตลกขบขัน (Comedy) คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.71 ซึ่งจัดอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

จากตารางที่ 4.12 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในบุคลิกของตัวละคร (Character) มากที่สุด คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.96 จัดอยู่ในระดับสูง รองลงมา คือ เค้าโครงเรื่อง (Plot) คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.93 จัดอยู่ในระดับสูง และอันดับ 3 คือ นักแสดงนำ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.86 จัดอยู่ในระดับสูงเช่นเดียวกัน

เมื่อพิจารณาระดับความพึงพอใจจากการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีในภาพรวมแล้ว กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูง คิดเป็นค่าเฉลี่ย 3.42

ตอนที่ 4 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีแตกต่างกัน
จากตารางที่ 4.12 – 4.26 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ดังต่อไปนี้

- 1.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันมีความถี่ในการเปิดรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีแตกต่างกัน
- 1.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันมีความถี่ในการเปิดรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีไม่แตกต่างกัน
- 1.3 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความถี่ในการเปิดรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีไม่แตกต่างกัน
- 1.4 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความถี่ในการเปิดรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีแตกต่างกัน
- 1.5 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนแตกต่างกันมีความถี่ในการเปิดรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีแตกต่างกัน
- 1.6 กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันมีระยะเวลาในการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีแตกต่างกัน
- 1.7 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันมีระยะเวลาในการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีไม่แตกต่างกัน
- 1.8 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีระยะเวลาในการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีไม่แตกต่างกัน
- 1.9 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกันมีระยะเวลาในการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีแตกต่างกัน
- 1.10 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนแตกต่างกันมีระยะเวลาในการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีแตกต่างกัน

- 1.11 กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกันมีระยะเวลาในการติดตามชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีแตกต่างกัน
- 1.12 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกันมีระยะเวลาในการติดตามชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีแตกต่างกัน
- 1.13 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามีระยะเวลาในการติดตามชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีไม่แตกต่างกัน
- 1.14 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพแตกต่างกันมีระยะเวลาในการติดตามชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีแตกต่างกัน
- 1.15 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนแตกต่างกันมีระยะเวลาในการติดตามชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีแตกต่างกัน

สมมติฐานข้อที่ 2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในองค์ประกอบของละครโทรทัศน์ จากการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี จากตารางที่ 4.27 – 4.40 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานได้ดังต่อไปนี้

- 2.1 เพศไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในองค์ประกอบของละครโทรทัศน์ จากการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี
- 2.2 อายุไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในองค์ประกอบของละครโทรทัศน์ จากการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี
- 2.3 ระดับการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในองค์ประกอบของละครโทรทัศน์จากการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี
- 2.4 อาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในองค์ประกอบของละครโทรทัศน์ จากการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี
- 2.5 รายได้มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในองค์ประกอบของละครโทรทัศน์ จากการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี

อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการวิจัยเรื่อง “พฤติกรรมการรับชม และความพึงพอใจในองค์ประกอบของละครโทรทัศน์จากการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร”สามารถอภิปรายผลได้ตามประเด็นต่างๆ ดังนี้

จากสมมติฐานข้อ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะทางประชากรศาสตร์แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีแตกต่างกัน

ผลการวิจัย พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีเพศแตกต่างกัน มีพฤติกรรมการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีแตกต่างกัน ทั้งความถี่ในการเปิดรับชม ระยะเวลาในการรับชม และระยะเวลาในการติดตามชม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผู้รับสาร ด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ (Demographic Characteristic of Audience)¹ ที่ได้กล่าวอ้างการวิจัยทางจิตวิทยาหลายอันที่แสดงให้เห็นว่าผู้หญิงกับผู้ชายมีความแตกต่างกันอย่างมากในเรื่องของความคิด, ค่านิยม, และทัศนคติ ทั้งนี้เพราะวัฒนธรรมและสังคมกำหนดบทบาทและกิจกรรมของคนสองเพศไว้ต่างกัน นอกจากนั้นยังยืนยันแนวคิดเรื่องประเภทของพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์² ที่กล่าวว่า ในแต่ละคน แต่ละเพศ แต่ละวัย ย่อมมีระยะเวลาความสนใจไม่เท่ากัน แม้แต่ในคนคนเดียวก็ให้ความสนใจต่อรายการประเภทต่างๆ ไม่เท่ากัน ซึ่งนั่นอาจเป็นสาเหตุให้เพศหญิงและเพศชายมีพฤติกรรมในการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีต่างกันตามไปด้วย ซึ่งจากการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า เพศหญิงนั้นเป็นเพศที่มีอารมณ์อ่อนไหว และมักจะใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล และเมื่อในโลกแห่งความเป็นจริงไม่สามารถตอบสนองความต้องการส่วนลึกของตนเองได้ จึงต้องการหลีกเลี่ยงจากความเป็นจริง และสร้างโลกแห่งจินตนาการขึ้นมา และปล่อยอารมณ์ไปกับละครเกาหลีที่ชม ซึ่งส่วนใหญ่มีเนื้อเรื่องที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้หญิงส่วนลึกตรงนี้ได้ เพราะในความเป็นจริงแล้วผู้หญิงไม่สามารถทำอย่างที่ใจต้องการได้ จึงใช้ละครเพื่อปลดปล่อย

¹ประมะ สตะเวทิน, หลักนิเทศศาสตร์, พิมพ์ครั้งที่ 10 (กรุงเทพมหานคร: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์, 2546), น. 111-117.

²อรอนพ ลิมนารมณ, การเขียนบทโทรทัศน์, (เชียงใหม่: โครงการจัดตั้งคณะสื่อสารมวลชนมหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2548), น. 31-32.

ความต้องการส่วนนี้ เช่น ละครเกาหลีเรื่อง “ฉันนี่แหละ...คิมซัมซุน” ซึ่งเป็นละครที่ฉีกแนวบทบาทของตัวละครเอกหญิงของซีรีส์เกาหลี จากที่ผ่านมาทั้งหมด เพราะแทนที่นางเอกจะสวยงามเพียบพร้อม เปรียบเสมือนซินเดอเรลล่ารอเจ้าชายมาค้นหา กลับกลายเป็นสาวรูปร่างท้วมธรรมดาที่ทำให้ผู้ชมสามารถสัมผัสและจับต้องได้จริง รู้สึกร่วมไปกับตัวละครคิมซัมซุน และร่วมเอาใจช่วยไปพร้อมๆ กัน เพราะบทบาทของตัวละครมีความสมจริงมาก เป็นต้น

ในส่วนของอายุนั้น พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน มีระยะเวลาในการติดตามชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีแตกต่างกันตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผู้รับสาร ด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ (Demographic Characteristic of Audience)³ ที่กล่าวว่า อายุเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้คนมีความแตกต่างกันในเรื่องความคิดและพฤติกรรม ซึ่งโดยทั่วไป คนที่มีอายุน้อยมักจะเป็นคนที่ยึดถืออุดมการณ์กว่า ใจร้อนกว่า และมองโลกในแง่ดีกว่าคนที่อายุมาก ขณะที่คนที่อายุมากมักจะเป็นคนที่ยึดถือการปฏิบัติมากกว่า มีความระมัดระวัง และมองโลกในแง่ร้าย สาเหตุที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากคนที่อายุมากเคยผ่านประสบการณ์ต่างๆ มีความผูกพันที่ยาวนานและมีผลประโยชน์ในสังคมมากกว่าคนที่อายุน้อย คนที่มีอายุมากกว่ามีทรัพย์สินมากกว่าคนที่อายุน้อย จึงมักไม่ค่อยยอมให้มีการเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นในสังคม เพราะการเปลี่ยนแปลงในสังคมย่อมมีผลกระทบต่อทรัพย์สิน, สถานะทางสังคม และความลำบากในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง นอกจากนี้ คนที่รุ่นต่างกันยังมีประสบการณ์ของชีวิตที่แตกต่างกันไปด้วย จึงทำให้ทัศนคติและความรู้สึกนึกคิดของคนต่างรุ่นต่างวัยไม่เหมือนกัน ซึ่งอาจสรุปได้ว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า ก็ย่อมจะมีโอกาสที่จะติดตามรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีได้เป็นระยะเวลานานกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อย เพราะในช่วงแรกที่น่าละครเกาหลีเข้ามาออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีนั้น ผู้ชมส่วนใหญ่ก็จะเป็นผู้ใหญ่มากกว่ากลุ่มวัยรุ่นในสมัยนั้น เพราะในสมัยนั้นละครเกาหลียังไม่เป็นที่นิยมในวงกว้าง หากแต่เป็นทางเลือกใหม่ที่เข้ามาให้ผู้ชมได้มีโอกาสเลือกรับชมเพื่อความบันเทิงเพียงเท่านั้น และเมื่อในระยะหลังกระแสวัฒนธรรมเกาหลี (K-Pop) เริ่มเป็นที่นิยมมากขึ้น จึงทำให้วัยรุ่นปัจจุบันหันมาสนใจรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีมากขึ้น ซึ่งกระแสนี้เพิ่งจะเริ่มขึ้นได้ไม่นาน จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยมีระยะเวลาในการติดตามรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีที่สั้น หรือน้อยกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ใหญ่และมีอายุมากกว่าซึ่งมีโอกาสได้ติดตามมาช่วงระยะเวลาหนึ่งแล้ว

³ ปรมะ สตะเวทิน, หลักนิเทศศาสตร์, น. 112-117.

อย่างไรก็ตาม ผลที่ได้จากการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน กลับมีความถี่ในการเปิดรับชม และระยะเวลาในการรับชมไม่แตกต่างกัน ซึ่งอาจเป็นเพราะเวลาในการออกอากาศละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี ส่วนใหญ่มักจะออกอากาศจำกัดอยู่ที่วันศุกร์ เสาร์ และอาทิตย์ แต่อาจจะออกอากาศต่างกันแค่เพียงช่วงเวลา ทั้งนี้เพื่อให้ทุกคนในครอบครัวมีโอกาสได้รับชมละครได้พร้อมเพรียงกัน เพราะหากออกอากาศในวันธรรมดา อาจไม่มีผู้ติดตามชมได้ เนื่องจากว่าผู้ชมส่วนใหญ่เน้นติดภารกิจ จึงทำให้ไม่สะดวกในการรับชม ด้วยเหตุนี้ผลที่ได้จึงแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุแตกต่างกัน กลับมีพฤติกรรมในการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีในส่วนของความถี่ในการเปิดรับชม และระยะเวลาในการรับชมที่ไม่แตกต่างกัน

ด้านระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันนั้น มีความถี่ในการเปิดรับชม ระยะเวลาในการรับชม และระยะเวลาในการติดตามชมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสาเหตุเนื่องมาจากว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาอยู่ในระดับเดียวกัน คือ ระดับปริญญาตรี ถึง ร้อยละ 74 จึงทำให้ผลที่ได้ไม่แตกต่างกัน

ส่วนของอาชีพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพที่ต่างกันนั้น มีพฤติกรรมการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี อันได้แก่ ความถี่ในการเปิดรับชม ระยะเวลาในการรับชม และระยะเวลาในการติดตามชมแตกต่างกันตามไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับทฤษฎีการวิเคราะห์ผู้รับสาร ด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ (Demographic Characteristic of Audience)⁴ ที่กล่าวว่าคนที่มีอาชีพต่างกันย่อมมองโลก, มีแนวความคิด มีอุดมการณ์ มีค่านิยม ต่อสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งมีความเชื่อ และมีพฤติกรรมแตกต่างกันไป อาจเป็นเพราะละครเกาหลีที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีมีแนว หรือประเภทของละคร รวมทั้งช่วงเวลาในการออกอากาศที่แตกต่างกันไปในแต่ละวัน เช่น ออกอากาศคืนวันศุกร์-เสาร์, ออกอากาศเช้าวันเสาร์-อาทิตย์, ออกอากาศบ่ายวันเสาร์-อาทิตย์ และออกอากาศเย็นวันเสาร์-อาทิตย์ ซึ่งในช่วงเวลาดังกล่าวกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนที่มีอาชีพที่ต่างกัน อาจจะมีกิจกรรม และมีเวลาวางจากภารกิจที่แตกต่างกันตามไปด้วย ซึ่งการชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีนั้นก็เพียงกิจกรรมหนึ่งจากกิจกรรมหลายๆ อย่าง ซึ่งแต่ละคนก็มีอิสระที่จะเลือกทำกิจกรรมที่ตนสนใจ หรือชอบในเวลาใดเวลาหนึ่งก็ได้ จึงทำให้แต่ละคนติดตามชมละครเกาหลีที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีได้ในช่วงเวลาแต่ละคนสะดวกเท่านั้น จึงทำให้มีความถี่ในการเปิดรับชม ระยะเวลาในการ

⁴ ปรมะ สตะเวทิน, หลักนิเทศศาสตร์, น. 112-117.

รับชม และระยะเวลาในการติดตามชมที่แตกต่างกัน นอกจากนี้ละครเกาหลีแต่ละเรื่องที่ออกอากาศก็มีระยะเวลาในการออกอากาศ ที่แตกต่างกันตามไปด้วย รวมไปถึงถึงรสนิยมความชอบของแต่ละคน หรือกลุ่มอาชีพที่ต่างกัน ทำให้แต่ละคนเลือกที่จะติดตามชมเฉพาะเรื่องที่ตนเองชอบออกอากาศ เพียงหนึ่งหรือสองเรื่องเท่าที่พอจะติดตามได้เท่านั้น ก็เป็นไปได้ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ แนวคิดเรื่องประเภทของพฤติกรรมการเปิดรับชมรายการโทรทัศน์⁵ ที่ว่า การชมรายการของผู้ชมนั้น ถึงแม้รายการนั้นจะถูกเลือกโดยผู้ชมแล้ว แต่ก็มีใช้หมายความว่า จะเป็นกิจกรรมที่ผูกขาดตลอดไป เพราะถ้าหากผู้ชมคิดว่ามีกิจกรรมอื่นที่น่าสนใจกว่า ก็จะไม่เปลี่ยน ความสนใจ หันเหจากรายการนั้นไปทันที ในขณะที่ยังชมรายการไม่จบทั้งรายการ ซึ่งก็อาจจะเป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพต่างกัน มีภารกิจที่ต่างกัน มีพฤติกรรมการรับชมที่แตกต่างกันตามไปด้วย

ส่วนของรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีแตกต่างกันตามไปด้วย ทั้ง ความถี่ในการเปิดรับชม ระยะเวลาในการรับชม และระยะเวลาในการติดตามชม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผู้รับสาร ด้านลักษณะทางประชากรศาสตร์ (Demographic Characteristic of Audience) ที่กล่าวว่า รายได้ของคนย่อมเป็นเครื่องกำหนดความต้องการของคน ตลอดจนกำหนดความคิดของคนเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ และพฤติกรรมต่างๆ นอกจากนั้นคนที่มีฐานะดีหรือรายได้สูงยังมักจะใช้สื่อมวลชนมากด้วย ซึ่งสถานะทางสังคมและเศรษฐกิจนั้นก็ทำให้คนมีวัฒนธรรมที่ต่างกัน, มีประสบการณ์ต่างกัน, มีทัศนคติ, ค่านิยมและเป้าหมายที่ต่างกัน คนที่มีพื้นฐานทางครอบครัวต่างกัน ย่อมมีค่านิยม, ความคิด, ความเชื่อ ตลอดจนพฤติกรรมที่ต่างกันด้วย

จากสมมติฐานข้อ 2 ลักษณะทางประชากรศาสตร์ มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในองค์ประกอบของละครโทรทัศน์ จากการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี

ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ จำนวน 4 ด้าน อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ไม่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี ยกเว้นลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้านรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจจากการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี ซึ่งสอดคล้อง

⁵ อรรถนพ ลิ้มปนารมณ, การเขียนบทโทรทัศน์, น. 31-32.

กับงานวิจัยของ สุภาพันธุ์ บุญนา⁶ ที่ได้ศึกษาถึง พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และ ความพึงพอใจจากการรับชมละครโทรทัศน์หลังข่าวภาคค่ำของเด็กในจังหวัดเชียงใหม่ ยกเว้น ลักษณะทางประชากรศาสตร์ทางด้านเพศที่ผลการวิจัยที่ได้ไม่สอดคล้องกัน นอกจากนี้ยัง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชรี ตันติวิจิตร⁷ ที่ได้ศึกษาถึง “การศึกษาการรับรู้ประโยชน์จากละคร โทรทัศน์ของผู้หญิงในกรุงเทพมหานคร” พบว่า รายได้ ความบ่อยครั้งและระยะเวลาในการชม มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจ เช่นกัน

จากการศึกษาพบว่า รายได้ของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครมีความสัมพันธ์กับ ความพึงพอใจจากการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้มากก็จะมี ระดับความพึงพอใจมากขึ้นตามไปด้วย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรายได้มีบทบาทสำคัญต่อผู้รับสาร ย่อมเป็นเครื่องกำหนดความต้องการของคน อีกทั้งจากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างรายได้กับ การใช้สื่อนั้น คนที่มีฐานะดีมักจะมีการใช้สื่อบริโภคมากกว่า ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการใช้ ประโยชน์และความพึงพอใจจากสื่อ ที่มีความเชื่อว่าความต้องการของแต่ละคนแตกต่างกันออกไป⁸ และผู้ชมละครในปัจจุบันมีบทบาทในเชิงรุกมากขึ้น และรู้จักที่จะรับชมรายการที่ตนพึงพอใจ รวมทั้งความพึงพอใจของประชาชนแต่ละคนนั้นมีระดับที่แตกต่างกัน ซึ่งจะขึ้นอยู่กับความ แตกต่างระหว่างบุคคลซึ่งมาจากลักษณะทางประชากรศาสตร์ด้วย

นอกจากนี้ในส่วนของความพึงพอใจในองค์ประกอบของละครโทรทัศน์ของประชาชน ในเขตกรุงเทพมหานครจากการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีนั้น เมื่อพิจารณาระดับ ความพึงพอใจจากการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีในภาพรวมแล้ว พบว่า กลุ่ม ตัวอย่างมีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูง และกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในบุคลิกของตัวละคร (Character) มากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าความสวยงามของตัวละคร ในละครเกาหลี โดย

⁶สุภาพันธุ์ บุญนา, “พฤติกรรมการเปิดรับ การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจจาก การชมละครโทรทัศน์หลังข่าวภาคค่ำของเด็กในจังหวัดเชียงใหม่,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2546), บทคัดย่อ.

⁷นุชรี ตันติวิจิตร, “การศึกษาการรับรู้ประโยชน์จากละครโทรทัศน์ของผู้หญิงใน กรุงเทพมหานคร,” (วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537), บทคัดย่อ.

⁸Denis Mcquail and Sven Windahl, Communication Models for the study of mass communication, 2nd ed. (New York: Longman Publishing, 1993), p. 133.

เฉพาะตัวรอง หรือตัวอีกขวามักจะสวดยกว่าเท่กว่า ฐานะดีกว่า แต่ไม่ได้มีนิสัยที่ดีกว่านางเอก แต่เมื่อผ่านไปหลายๆ ตอน นางเอกจะค่อยๆ สวดยขึ้น และเปล่งประกายความสวดยออกมาทีละน้อย เช่นความดีของเธอ ส่วนพระเอกก็จะเป็นพระเอกในดวงใจ เป็นพระเอกแบบรูปร่าง หน้าตาดี ในขณะที่พระรองก็จะเป็นคนที่มีนิสัยดี บางครั้งก็มีบุคลิก รูปร่างหน้าตาดีกว่าพระเอกอีกด้วย ทั้งยังมักจะเป็นตัวช่วยของนางเอกในยามคับขันเสมอ ซึ่งเป็นบุคลิกที่หลายคนต่างพากันใฝ่ฝันถึง จึงอาจทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในบุคลิกของตัวละครมากที่สุด

ในส่วนของแนวของเรื่อง หรือประเภทของเรื่องกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมากที่สุด นั่นละครประเภทตลกรักโรแมนติก (Romantic Comedy) ได้รับความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับกลุ่มทฤษฎีสายสตรีนิยม (feminism)⁹ เช่น งานของ Patricia Mellencamp (1995) ที่อธิบายว่า โลกของภาพยนตร์โรมานซ์เป็นประสบการณ์ที่มนุษย์สื่อสารผ่าน "การเห็น" แต่ทว่าการเห็นดังกล่าวนี้ไม่ใช่สิ่งที่เป็นไปตามธรรมชาติเพราะสังคมได้เข้ารหัสให้ผู้หญิงได้ "เห็น" ว่า ในชีวิตความรักนั้น ผู้หญิงจะมีความปรารถนาที่ไม่เคยพอ เป็นเพศที่ยัง "ขาด" (lacking) และต้องการการเติมเต็มตลอดเวลา นอกจากนี้ ฉากจบแบบสุขนาฏกรรม (happily-ever-after ending) นั่นก็คือ การสร้างความคาดหวังให้กับผู้หญิงทั้งหลายที่อยากจะเข้ามาสัมผัสกับ "รักอันเป็นนิรันดร์" ดังกล่าว ละครประเภทตลกรักโรแมนติก (Romantic Comedy) เช่น ละครเกาหลี เรื่อง สะดุดรัก...ที่ปักใจ เมื่อนางเอกนักเขียนนวนิยายต้องมาอาศัยอยู่ร่วมกับนักร้องชื่อดัง เจ้าหญิงวุ่นวายกับเจ้าชายเย็นชา ที่นางเอกสามัญชนธรรมดากลับกลายเป็นเจ้าหญิงชั่วข้ามคืน และฉันนี่แหละ...คิมซัมซุน เป็นต้น

โดยเฉพาะเรื่องฉันนี่แหละ...คิมซัมซุน ที่ได้รับรางวัลมากมายในปีที่ออกอากาศที่เกาหลี รวมทั้งได้รับเรตติ้งสูงสุดตลอดระยะเวลาที่ฉายในประเทศเกาหลีอีกด้วย ทั้งนี้เพราะละครเรื่อง "ฉันนี่แหละ...คิมซัมซุน" เป็นตัวละครผู้หญิงที่ใฝ่ฝันอยากจะมีความรักโรแมนติกเชกเช่นในนวนิยาย ทั้งที่รู้อยู่แกล้งว่าไม่มีทางเกิดขึ้นจริงกับเธออย่างแน่นอน คิมซัมซุนเชื่อว่าจะมีความสุขกับชีวิตโสดได้หากมีงานทำ บางครั้งก็ฝันที่จะได้เดินทางไปประเทศต่างๆ ทั่วโลก บางครั้งก็แอบดีใจเมื่อมีคนมาสนใจ แต่ก็เริ่มกดดันเมื่ออายุเพิ่มขึ้นทุกวัน แต่ก็ยังนึกฝันไม่ได้กับปาฏิหาริย์รักที่อาจปลุกให้ตื่นจากความฝันที่ถูกลืม ซึ่งเป็นเรื่องราวตลกตลกรักโรแมนติกที่ตัวละครแต่ละตัวมีบุคลิก

⁹ กัจจกร หลุยยะพงศ์ และ สมสุข หินวิมาน, “‘วังหารักมาอ่อนใจ เอื่อยไหลชบทราย กระเซ็น’: ถอดรหัสรัก (ที่ไม่ลับ) ของภาพยนตร์ไทย (พ.ศ. 2520-2547),” รัฐศาสตร์สาร 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2550): 215.

ที่น่าประทับใจ และมีโดดเด่นในตัวเอง แฝงไปด้วยข้อคิดมากมาย และอาจเกิดขึ้นกับใครก็ได้ ซึ่งเรื่องราวเหล่านี้ก็อาจจะตรงกับชีวิตของผู้หญิงอีกหลายคน และอาจมีความต้องการส่วนลึกเชิง เช่นเดียวกับตัวละคร ซึ่งละครสามารถให้ในส่วนที่ขาดหายไปของกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่ได้ ยิ่งไปกว่านั้นนอกจากที่ละครจะมีความโรแมนติกแล้ว ยังมีการสอดแทรกมุขตลกอีกด้วย จึงทำให้ช่วยผ่อนคลายความตึงเครียดจากการทำงานไปพร้อมๆ กัน เพราะกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ก็อยู่ในวัยทำงาน ละครแนวนี้จึงทำให้กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ผลการศึกษา พบว่า ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของประชาชนผู้ชมละครเกาหลีส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง อายุ 26-35 ปี จบการศึกษาในระดับปริญญาตรี ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัท ห้าง ร้าน ธนาคาร และมีรายได้ส่วนบุคคลต่อเดือนเฉลี่ย 10,001-20,000 บาท ดังนั้น ผู้จัดหรือผู้นำเข้าละครเกาหลีควรพิจารณาคัดเลือกละครเกาหลีที่มีเนื้อหา สาระ เหมาะสม กับกลุ่มผู้ชมกลุ่มนี้

2. การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้พบว่า ละครเกาหลีที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีที่มีผู้ชมติดตามรับชมมากที่สุด ได้แก่ ละครเกาหลีเรื่องแดจังกึม จอมนางแห่งวังหลวง ซึ่งเป็นละครแนวพีเรียดหรืออิงประวัติศาสตร์ ที่มีการสอดแทรกวิถีการประกอบอาหาร และวัฒนธรรมของประเทศเกาหลี ทั้งยังบอกเล่าเรื่องราวของนางเอกที่ต้องฝ่าฟันอุปสรรคต่างๆ มากมาย จนกระทั่งเอาชนะอุปสรรคนั้นมาได้และพบกับความสุขในตอบจบ จึงทำให้ผู้ชมคอยเอาใจช่วยตัวละครอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ผู้จัดหรือผู้นำเข้าละครเกาหลีจึงน่าจะพิจารณานำเข้าละครเกาหลีที่มีแนวเรื่องประเภทนี้มาออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีของประเทศไทยมากขึ้น

3. การที่ละครเกาหลีที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี ประสบความสำเร็จ เป็นที่ชื่นชอบ จนสามารถตรึงใจผู้ชมให้หันมาติดตามละครเรื่องนั้นๆ ตั้งแต่ต้นจนจบได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยการสอดประสานกันเป็นอย่างดีขององค์ประกอบของละครโทรทัศน์ในทุก ๆ ส่วน ทั้งตัวนักแสดง คำโครงเรื่องหรือลำดับเหตุการณ์ บทละคร การแสดง แนวหรือประเภทของเรื่อง บุคลิกตัวละคร การให้ภาษา เพลงประกอบ ภาพและเทคนิคการถ่ายทำ ฉากหรือสถานที่ที่ใช้ในการถ่ายทำ และรวมไปถึงผู้กำกับกับการแสดงด้วย และนอกจากองค์ประกอบของละครโทรทัศน์ที่ทำหน้าที่สอดประสานกันเป็นอย่างดีแล้ว การนำความคิดสร้างสรรค์ หรือการหาแนวคิดใหม่ ๆ ในแง่ของเนื้อหา บทละครที่ไม่ซ้ำกับเรื่องเดิม และมีความใกล้เคียงที่จะเกิดขึ้นได้กับชีวิตจริงของคนในสังคม

ปัจจุบันแล้ว ก็ทำให้เข้าถึงจิตใจของผู้ชมได้ไม่ยาก และจะช่วยให้ละครเกาหลีที่นำเข้ามาได้รับการตอบรับที่ดีจากผู้ชมเช่นกัน

ดังนั้นผู้จัดหรือผู้นำเข้าละครเกาหลีจึงควรคำนึงถึงองค์ประกอบของละครโทรทัศน์ที่ดีและมีคุณภาพ เพื่อนำมาพิจารณาประกอบในการคัดเลือกเรื่องที่จะนำมาออกอากาศในประเทศไทย ซึ่งผลการศึกษา พบว่า ละครแนวตลกรักโรแมนติก และบุคลิกตัวละคร เป็นองค์ประกอบของละครโทรทัศน์ที่ผู้ชมกลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมากที่สุด ดังนั้นจึงควรนำละครเกาหลีที่มีแนวเรื่องประเภทนี้ รวมทั้งตัวละครที่มีบุคลิกที่โดดเด่นมาออกอากาศ ก็จะสามารถตอบสนองความพึงพอใจของกลุ่มผู้ชมได้เป็นอย่างดี

4. ผู้ผลิตและผู้นำเข้าละครเกาหลีเพื่อออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวี ควรมีการพิจารณาและใส่ใจในแง่ของนโยบาย เนื้อหา ในการคัดเลือกละครเกาหลีที่เหมาะสมกับผู้ชมในแต่ละเพศ แต่ละวัย และสอดคล้องกับความพึงพอใจของผู้ชม โดยในแต่ละเรื่องที่จะนำมาออกอากาศควรเลือกเรื่องที่สอดแทรก แก่นคิดที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมไทยด้วยผู้ชม เนื่องจากละครเกาหลีเองก็มีหลายระดับเฉกเช่นเดียวกับละครจากชาติอื่นๆ ดังนั้น จึงควรมีการคัดเลือกในเนื้อหา สอดคล้องกับวัฒนธรรมของไทยด้วย ควรเลือกเรื่องที่มีคุณภาพและอยู่ในระดับที่คนทั่วไปสามารถรับชมได้ ไม่ขัดกับศีลธรรม หรือวัฒนธรรมในประเทศไทย เนื่องจากว่าละครนั้นค่อนข้างจะมีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของผู้ชมที่ติดตามชมละครจากทั่วประเทศจำนวนมาก และอาจทำให้ผู้ชมแยกไม่ออกจากโลกของความจริงกับโลกในละคร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นเพียงการศึกษาเก็บข้อมูลจากประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นประชาชนส่วนหนึ่งของประเทศเพียงเท่านั้น จึงเห็นว่าควรจะมีการศึกษาวิจัยที่ขยายขอบเขตของกลุ่มประชาชนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น เพื่อให้ครอบคลุมถึงประชาชนทั่วประเทศ และควรมีการแบ่งสัดส่วน ของเพศ และอายุของกลุ่มตัวอย่างในจำนวนเท่าๆกัน เพื่อให้ผลที่ได้เกิดข้อผิดพลาดน้อยที่สุด

2. ควรจะมีการศึกษาวิจัยตัวแปรอื่นๆเพิ่มเติมที่นอกเหนือจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งการขยายตัวแปรในเชิงตีความ ควรศึกษาเชิงลึกทั้งการวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ อันจะให้รายละเอียดมากขึ้น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่สามารถเข้าถึง และเข้าใจกลุ่มผู้ชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ฟรีทีวีมากขึ้น รวมทั้งทราบถึงความคิดเห็นที่หลากหลายของกลุ่มผู้ชม อันจะเป็นประโยชน์ต่อการนำผลการศึกษาไปวางแผนในการนำเข้าละครเกาหลีของผู้จัด ก็

สามารถนำผลที่ได้จากการวิจัยครั้งต่อไปมาคัดเลือกละครเกาหลีให้ตรงกับความต้องการของผู้ชมมากที่สุด

3. ควรมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของพฤติกรรมการรับชม และความพึงพอใจจากการรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ด้วย รวมทั้งศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจรับชมละครเกาหลีทางสถานีโทรทัศน์ด้วย เพื่อเป็นการต่อยอด และให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จะเอื้อตมมากยิ่งขึ้น ในอันที่จะเป็นประโยชน์ต่อไปในอนาคต

